Commissie voor de
milieueffectrapportage

40 jaar milieueffect-rapportage

Bedrijventerrein De Purmer

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

13 oktober 2026 | projectnummer: 3860

1 Advies over het MER in het kort

De gemeente Edam-Volendam wil in het noordwestelijk deel van polder de Purmer het bedrijventerrein 'De Purmer' ontwikkelen. Deze locatie is in 2023 aangewezen in de Omgevingsvisie Edam-Volendam.[1] Met een omgevingsplan wil de gemeente het bedrijventerrein juridisch mogelijk maken. Voor het besluit over het omgevingsplan is een milieueffectrapport (hierna 'MER') opgesteld.[2] De gemeente heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie') gevraagd te adviseren over het MER. In dit advies spreekt de Commissie zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER.

Wat staat in het MER?

Het MER beschrijft de effecten van het nieuwe bedrijventerrein. Leidraad daarbij is het inrichtingsplan.[3] Op deze kaart staat waar bedrijven en woningen gebouwd gaan worden en waar wegen, groen en water komen. De ruimte die er in het plan is gereserveerd voor natuur en water, betekent dat de ontwikkeling van natuur gestimuleerd wordt, zo staat in het MER. Wel zullen in de nieuwe situatie meer woningen last van geluid hebben.

Onderdeel van het plan is ook dat het huidige agrarische gebruik van enkele percelen vlak bij De Purmer beëindigd wordt en dat twee veehouderijen ophouden te bestaan. Dit leidt tot een afname van stikstofuitstoot dat ruimte biedt om het stikstofeffect van het omgevingsplan te salderen, zo staat in het MER.

De gemeente vindt het belangrijk dat de kern van Volendam in de toekomst minder last ondervindt van bedrijven en verkeer. De bijdrage van De Purmer is onderzocht aan de hand van twee mogelijke situaties:

- De situatie waarin alle milieubelastende bedrijven van Julianaweg en Slobbeland verplaatsen naar De Purmer. Dit draagt positief bij aan de gezondheid van de inwoners van Volendam door een afname van geluid, geur en verkeer.
- De situatie waarin alle milieubelastende bedrijven in de kom van Volendam blijven en De Purmer wordt ingevuld met andere bedrijven. Dit scenario draagt niet bij aan de ambities.

Wat is de rol van de Commissie?

De Commissie beoordeelt de kwaliteit van het milieueffectrapport. Daarbij beoordeelt ze onder meer of de informatie compleet en navolgbaar is. Ook moeten de effecten die in het MER zijn beoordeeld, aansluiten op de ontwikkelingen die het besluit mogelijk maakt. Anders gezegd: passen het MER en besluit op elkaar?

---

[1] Gemeente Edam-Volendam. *Omgevingsvisie Gemeente Edam-Volendam Samen zetten we koers! Vastgesteld op 20 juli 2024*. Zie ook het advies van de Commissie over bijbehorend plan-MER via www.commissiemer.nl, projectnummer 3732.

[2] Tauw, 10 juli 2025. *Milieueffectrapportage "Bedrijventerrein De Purmer".*

[3] Figuur 0.2 in het MER.

Wat is het advies van de Commissie?

Het MER is opgesteld om het milieubelang volwaardig te kunnen meewegen bij het vaststellen van het omgevingsplan voor De Purmer. Het plan komt voort uit de omgevingsvisie, waarin (ook) staat dat de gemeente de leefkwaliteit in het centrum van Volendam wil verbeteren. Bedrijven uit het centrum kunnen straks verplaatsen naar De Purmer. Onderdeel van het MER betreft daarom ook inzicht in de mogelijke bijdrage van het plan aan gemeentelijke ambities om de leefkwaliteit in het centrum te verbeteren. Het besluit over het omgevingsplan voor De Purmer gaat daar echter formeel niet over. De beschrijving van effecten door het plan voor De Purmer zelf en de mogelijke betekenis voor het centrum lopen nu door elkaar. Er is een beter onderscheid nodig.

De Commissie heeft beoordeeld of het MER voldoende en navolgbare milieu-informatie bevat voor het besluit over het omgevingsplan. **Daarbij constateert ze dat belangrijke informatie ontbreekt. Het aanvullen van die informatie is essentieel om het belang van de leefomgeving volwaardig mee te kunnen wegen bij het besluit over het omgevingsplan voor bedrijventerrein De Purmer.** Het gaat om de volgende punten:

- **Inrichtingsvarianten:** in het MER zijn de effecten van het inrichtingsplan onderzocht. Er is niet gekeken naar andere mogelijke indelingen van het bedrijventerrein. Daardoor is niet inzichtelijk of een andere inrichting minder of meer effect zal hebben op de omgeving, of wat dit betekent voor de bijdrage aan de doelen die de gemeente wil bereiken.
- **Een compleet en duidelijk beeld van het voornemen:** de beschrijving van de toekomstige inrichting is niet compleet of verschilt tussen de verschillende rapporten. Een voorbeeld is de voorzieningenlocatie: het is niet duidelijk of in het MER rekening is gehouden met de komst van een fastfood-restaurant. Ook mist informatie over de aanleg, zoals werkzaamheden. Deze informatie is noodzakelijk om een volledig beeld van de effecten te kunnen geven.
- **Mogelijke toekomstige ontwikkelingen:** het MER gaat niet in op andere plannen die de gemeente voor de omgeving van De Purmer heeft. Er is geen inschatting gemaakt of het bedrijventerrein en toekomstige ontwikkelingen wel naast elkaar passen. Dat betekent bijvoorbeeld dat niet helder is of de aanleg van De Purmer leidt tot beperkingen voor toekomstige ontwikkelingen.
- **Bepaling van effecten en doelbereik:** de effectbeoordeling is op onderdelen niet goed te volgen of onvoldoende uitgewerkt. Er ontbreekt bijvoorbeeld informatie over de verkeersveiligheid en de impact van geluid op de gezondheid. Ook is onduidelijk wat het plan gaat bijdragen aan de doelen voor energie en circulariteit.
- **Natuur:** de Passende beoordeling geeft niet genoeg informatie en uitleg om te kunnen beoordelen of het plan juridisch haalbaar is. Het gaat onder andere om de effecten om beschermde soorten en soorten die op de Rode Lijst staan en om de uitgangspunten voor de stikstofberekeningen.

De bijdrage van De Purmer aan de leefkwaliteit in de kern van Volendam is een belangrijk onderdeel van het MER. Hiervoor zijn de twee uiterste situaties onderzocht: álle belastende bedrijven verplaatsen naar De Purmer, of géén. De Commissie beveelt aan om bij de verdere uitwerking duidelijk te benoemen waar en hoe groot de huidige knelpunten zijn die zich voordoen en waar deze door veroorzaakt worden. Ontwikkel daarnaast enkele realistische scenario's om te verkennen wat die bijdragen aan het oplossen van die knelpunten. Denk bijvoorbeeld aan de situatie waarin (maar) een deel van de milieubelastende bedrijven verplaatst. Dit inzicht biedt handvatten voor vervolgbesluiten.

In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe en geeft zij adviezen voor de op te stellen aanvulling. Deze adviezen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming door de gemeenteraad van Edam-Volendam. Het advies bevat ook aanbevelingen, deze zijn bedoeld om de kwaliteit van de besluitvorming, nu en in de toekomst, te verbeteren.

Afbeelding 1: Plangebied omgevingsplan-wijziging Bedrijventerrein De Purmer en bestaande bedrijventerreinen Julianaweg en Slobbeland (bron: MER).

Aanleiding MER

In 2021 heeft de gemeente Edam-Volendam een voorkeursrecht gevestigd op een deel van polder de Purmer. In de Omgevingsvisie Edam-Volendam is vervolgens een gebied van circa 160 hectare aangewezen voor gemengde bestemmingen (waaronder industrie en wonen). Hiervan is 60 hectare (bruto) in beeld voor een bedrijventerrein: De Purmer, waarvan circa 38 hectare voor bedrijven (netto). Voor de overige 100 hectare worden op het moment van advisering door de Commissie nog geen plannen voorbereid.

De gemeente wil met de wijziging van het omgevingsplan de ontwikkeling van dit bedrijventerrein mogelijk maken. Omdat het besluit valt onder project J10 (industrieterrein) van Bijlage V bij het Omgevingsbesluit geldt een mer-beoordelingsplicht. De gemeente heeft besloten deze stap over te slaan en heeft direct een project-MER opgesteld. In een Passende beoordeling is onderzocht of het plan negatieve gevolgen kan hebben op beschermd natuurgebied (Natura 2000-gebied). Dit vereist dat een plan-MER wordt opgesteld. Afhankelijk van de aard van de te vestigen bedrijven kan het plan ook kaderstellend zijn voor andere categorieën van projecten. Ook hierom kan een plan-MER nodig zijn.

Bovenstaande betekent dat voor het besluit over het omgevingsplan een gecombineerd plan- en project-MER nodig is. Dit is relevant omdat het MER moet voldoen aan de wettelijke inhoudsvereisten. Deze staan in artikel 11.3 (inhoud plan-MER) en artikel 11.16 (inhoud project-MER) van het Omgevingsbesluit.

Rol van de Commissie
De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag - in dit geval de gemeenteraad van Volendam - besluit over het omgevingsplan Bedrijventerrein De Purmer.

Voorafgaand aan het opstellen van het MER heeft de Commissie op verzoek van de gemeente geadviseerd over de reikwijdte en het detailniveau van het MER (verder: NRD-advies).[4] In het kader van het NRD-advies heeft zij op 5 september 2024 een bezoek gebracht aan het plangebied en een toelichting op het plan gekregen van de gemeente.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. De projectstukken die bij het advies zijn gebruikt staan op de website. Deze zijn te vinden door nummer 3860 op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Toelichting op het advies

2.1 Inleiding

Het MER hoort bij het omgevingsplan dat de inrichting van het bedrijventerrein De Purmer zal vastleggen. Daarvoor moet het MER de volgende informatie bevatten:

1. De milieugevolgen van het nieuwe omgevingsplan voor bedrijventerrein De Purmer, inclusief mogelijkheden om eventuele effecten te voorkomen of beperken.
2. Inzicht in de betekenis van het plan voor de doelen en ambities van de gemeente en voor toekomstige ontwikkelingen in de nabije omgeving.

De gemeente heeft de ambitie om bedrijven uit de kern van Volendam te laten verhuizen. Deze ambitie is opgenomen als doel voor het nieuwe bedrijventerrein: het vanuit de kom verplaatsen van bedrijven die voor overlast zorgen naar De Purmer. Dit is een toevoeging ten opzichte van het doel zoals dat in de NRD stond.[5] Het plan voor De Purmer is hiermee in de kern een uitwerking van de ambities uit de omgevingsvisie. Het verplaatsen zelf is geen onderdeel van het voornemen.

Bij de beoordeling van het MER gaat de Commissie primair uit van het besluit over het omgevingsplan voor De Purmer: de nieuwe inrichting van het bedrijventerrein inclusief de functieverandering van enkele agrarische percelen. Secundair beoordeelt de Commissie in hoeverre het MER inzicht geeft in de bijdrage van dit plan aan bovenliggende ambities uit de omgevingsvisie.

---

[4] Commissie voor de milieueffectrapportage, 5 november 2024. *Bedrijventerrein De Purmer. Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport.*

[5] In de paragrafen 0.2 en 1.5 van het MER staan zes doelen. In de NRD stond als doelstelling: '*Het ontwikkelen van het plangebied Bedrijventerrein De Purmer tot een goed ingepast bedrijventerrein met bijbehorende groenblauwe zones en infrastructuur*'.

Paragraaf 2.2 van dit advies gaat in op informatie die essentieel is om het milieubelang goed mee te kunnen wegen in het besluit over het omgevingsplan De Purmer. Paragraaf 2.3 geeft aanbevelingen over de relatie tussen bedrijventerrein De Purmer en de leefkwaliteit in de kern van Volendam.

2.2 Essentiële informatie over het omgevingsplan De Purmer

Deze paragraaf beschrijft op welke onderdelen informatie ontbreekt en waarom die informatie belangrijk is bij de besluitvorming. Waar relevant wordt verwezen naar het NRD-advies.

2.2.1 Inrichtingsalternatieven

Volgens het MER is er maar één inrichting mogelijk die past bij de wensen en eisen voor het bedrijventerrein. Er zijn daarom geen inrichtingsalternatieven onderzocht. Het MER beschrijft in welke onderdelen het plan voorziet en waarom die in het plan zijn opgenomen.[6] Het is echter niet duidelijk waarom voor deze ruimtelijke indeling gekozen is en of andere inrichtingen onderzocht zijn. In een bijlage is toegelicht hoe het terrein is ingepast wat betreft landschap en cultuurhistorie.[7] Ook de NRD stelde dat er wat de inrichting betreft maar één ideale mogelijkheid is. De Commissie adviseerde op basis van de NRD om wel alternatieven te onderzoeken zodat:

- Er zicht is op eventuele ongewenste gevolgen en mogelijke maatregelen om die gevolgen te voorkomen of beperken.
- Zichtbaar wordt welke mogelijkheden er zijn om maximaal aan de verschillende doelen te voldoen.

De Commissie wijst er op dat het alternatievenonderzoek de kern van een MER vormt.[8] Voor De Purmer maakt het onderzoeken van verschillende inrichtingsmodellen zichtbaar wat keuzes bínnen het plangebied betekenen voor de leefomgeving, ter plaatse en daarbuiten. De verschillende doelen voor het bedrijventerrein bieden goede aanknopingspunten om te variëren in de inrichting. In aansluiting op het NRD-advies adviseert ze om, voor elk van de doelen die direct raken aan de inrichting van het plangebied[9], een (maximale) variant op het inrichtingsplan te ontwikkelen. Bepaal daarvan de effecten en het doelbereik. Of, onderbouw voor elk van deze doelen helder navolgbaar waarom het inrichtingsplan de hoeken van het speelveld verkent. Omdat deze doelen meer als ambities zijn geformuleerd zijn, is een vertaling nodig naar concrete en passende doelen, om te kunnen beoordelen wat de varianten daaraan bijdragen.

Voor doel 2, Energie-neutrale gemeente, bevat het MER een scenario-onderzoek. Het MER moet een zuiver beeld geven van de bijdrage van het omgevingsplan De Purmer aan dit doel, dat meer omvat dan alleen de CO_2 uitstoot.

---

6 Zie paragraaf 4.2.1 van het MER.

7 Bijlage 1 bij de Motivering van het omgevingsplan: *Bijlage 1Inpassing volgens de Leidraad Landschap & Cultuurhistorie (ensemble Waterland)*.

8 Artikel 11.3 en 11.6 van het Omgevingsbesluit verplichten tot het onderzoeken van redelijke alternatieven.

9 Het gaat specifiek om de volgende vier doelen: 2 Energieneutrale gemeente; 3 Ruimte voor natuur en water; 5 Aanpassen aan klimaatverandering en 6 Stimuleren van circulariteit, zie bladzijde 10 en 19 van het MER.

Ook is relevant dat het bedrijventerrein over een lange termijn gerealiseerd gaat worden.[10] Dat betekent dat de milieueffecten in de tijd kunnen wijzigen. Een alternatief dat hierop inspeelt helpt om te onderzoeken wat vanuit milieuoogpunt een passende (tijdelijk) inrichting is.

De Commissie adviseert daarom om, voordat de gemeente een besluit neemt over het omgevingsplan, het MER aan te vullen. Ontwikkel inrichtingsvarianten op het inrichtingsplan die elk een optimalisatie zijn van één van de onderstaande doelen.

- Doel 2 Energie-neutrale gemeente: een aardgasvrij en zelfvoorzienend bedrijventerrein.
- Doel 3 Ruimte voor natuur en water: maximale landschappelijke inpassing en versterking van een groene, leefbare leefomgeving.
- Doel 5 Aanpassen aan klimaatverandering: klimaatbestendige inrichting.
- Doel 6 Stimuleren van circulariteit: circulair bouwen en afvalvrij.

Maak zo zichtbaar in hoeverre aan deze doelen voldaan kan worden en welke beleidsruimte er (praktisch en theoretisch) bestaat.

2.2.2 Beschrijving van het voornemen

De beschrijving van het voornemen in het MER is niet compleet en lijkt inconsistent in de verschillende stukken. Een duidelijk en compleet beeld is nodig om de huidige met de toekomstige situatie te kunnen vergelijken.

- Het plangebied omvat 60 hectare, waarvan 38 hectare voor bedrijven is bedoeld. Het is niet duidelijk of de agrarische percelen ook deel uitmaken van de 60 hectare. Ook is niet helder hoeveel hectare beschikbaar is voor groen, waterberging, infrastructuur inclusief parkeren, voor wonen en voorzieningen. Deze informatie is nodig om te kunnen bepalen of de beschikbare oppervlakte volstaat. Zo is de conclusie van het MER over overstromingsrisico's gebaseerd op een onderzoek naar een extreme neerslaggebeurtenis.[11] Dat onderzoek doet een aanname over de hoeveelheid bebouwd oppervlak. Het is niet duidelijk in hoeverre het plan overeenkomt met de aanname in het onderzoek.
- Er zit verschil tussen het inrichtingsplan uit het MER (figuur 0.2) en het inrichtingsplan in de Passende beoordeling (figuur 1.2). Op de laatste ontbreekt het deel ten noorden van de Edammerweg. Zie ook paragraaf 2.2.5 van dit advies.
- Nabij het plangebied wordt voor agrarische percelen het gebruik beperkt tot akkerbouw. De omschakeling van (bemest) grasland naar akkerbouw kan gepaard gaan met een toename van het gebruik van bestrijdingsmiddelen, met gevolgen voor de waterkwaliteit en vestiging van gevoelige functies. Het MER moet uitgaan van de maximale mogelijkheden die de toekomstige bestemming biedt. Wanneer er vanuit een ander juridisch-planologisch kader al beperkingen gelden voor het gebruik van het gebied, dan moet dit ook helder zijn in het MER.
- Volgens het MER staat de invulling van de voorzieningenlocatie nog niet vast.[12] Bijlage 5[13] bij de motivering van het omgevingsplan[14] is een memo over de stikstofdepositie

[10] Zie bladzijde 49 van het MER.

[11] Nelen & Schuurmans, 21 mei 2024. *Impact van industrieterrein de Purmer bij extreme neerslaggebeurtenissen. Vooronderzoek*.

[12] Zie bladzijde 48 van het MER.

[13] Anteagroup, 9 september 2025. *Bijlage 5 Memo stikstofdepositie invulling fastfoodrestaurant*. Onderdeel van de bijlagen bij motivering van het concept wijziging Omgevingsplan. TAM-Omgevingsplan Bedrijventerrein De Purmer.

[14] Gemeente Edam-Volendam (geen datum). *Concept wijziging Omgevingsplan. TAM-omgevingsplan Bedrijventerrein De Purmer. Bijlagen bij motivering.*

wanneer deze locatie wordt ingevuld met een fastfood-restaurant. Dit leidt onder andere tot een veranderende verkeerssituatie, zo staat in dat memo. In hoeverre deze uitkomsten relevant zijn voor de conclusies in het MER is niet duidelijk.

Het MER geeft alleen een zeer algemene beschrijving van de aanlegfase van het bedrijventerrein[15]. Een beschrijving van de mogelijke gevolgen daarvan voor het milieu en de leefomgeving ontbreekt. Het gaat bijvoorbeeld om de gevolgen van graafwerkzaamheden en ophogingen, eventuele maatregelen nodig voor zetting en stabiliteit en de verwachte grondbalans. In het MER staat dat er geen grootschalige ophogingen of ontgravingen zijn gepland en dat er voor een belangrijk deel met een gesloten grondbalans gewerkt kan worden.[16] Het is niet duidelijk waar deze constateringen op zijn gebaseerd. Ook mist informatie over omvang van het werkverkeer en eventuele hinder daarvan (denk aan verkeersveiligheid, geluid, stof).

De Commissie adviseert daarom om, voordat de gemeente een besluit neemt over het omgevingsplan, het MER aan te vullen met duidelijk en compleet beeld van het voornemen.[17] Biedt hiermee de informatie die nodig is om de effecten en de bijdrage van het plan aan de doelen goed te kunnen beoordelen. Geef ook een beschrijving van de aanlegfase voor wat betreft aard, omvang en duur van de werkzaamheden.

2.2.3 Mogelijke toekomstige ontwikkelingen

De Commissie adviseerde in het NRD-advies om te laten zien welke ontwikkelingen in de toekomst in de omgeving plaats kunnen gaan vinden. Immers, de omgevingsvisie laat zien dat er meer bestemmingen zijn bedacht voor de noordelijke Purmer dan alleen het bedrijventerrein. In het MER staat op bladzijde 8 dat voor de resterende 160 hectare ontwikkelgebied in de omgeving later een plan wordt gemaakt. Het is dan belangrijk om nu een beeld te hebben in hoeverre het omgevingsplan voor het bedrijventerrein gevolgen kan hebben voor toekomstige plannen in de omgeving en andersom. Het MER gaat hier echter niet op in.

De Commissie adviseert daarom om, voordat de gemeente een besluit neemt over het omgevingsplan, het MER aan te vullen met informatie over de betekenis van De Purmer op toekomstige ontwikkelingen en vice versa. Daarvoor is nodig:

- Een overzicht van plannen die in ontwikkeling zijn en die (mogelijk) relevant kunnen zijn voor De Purmer (en de effecten daarvan) maar waarover nog besluitvorming moet plaatsvinden, en van toekomstplannen voor de directe omgeving van De Purmer.
- Een beschrijving van de effecten die De Purmer heeft op de ruimere omgeving en tot welke randvoorwaarden dit leidt voor mogelijke toekomstige ontwikkelingen.
- Een beschouwing van de betekenis van deze plannen voor de inrichting van het bedrijventerrein.

[15] Zie paragraaf 4.2.1, bladzijde 49 van het MER.
[16] Zie paragraaf 8.5.3 van het MER.
[17] Het NRD-advies gaf in paragraaf 4.1 een voorzet voor onderwerpen die daarbij aan bod moeten komen.

2.2.4 Bepaling van effecten en doelbereik

De beoordeling is op onderdelen niet navolgbaar en/of onvoldoende uitgewerkt. Dat is hieronder aan de hand van een aantal thema's geïllustreerd.

Verkeer en vervoer
De beoordeling van het aspect verkeersveiligheid gaat vooral over de situatie in Volendam zelf. Het gaat dan om de situatie waarin bedrijven uit de kern verplaatsen naar De Purmer. De Commissie wijst op het onderscheid tussen de effecten van het voornemen en de bijdrage die het plan aan de ambities voor de kern van Volendam kan leveren.

Ook constateert ze dat de veiligheid van fietsers van en naar het in het buitengebied gelegen bedrijventerrein geen aandacht heeft gekregen. Dat het bedrijventerrein goed bereikbaar is met openbaar vervoer is niet aannemelijk gemaakt. De constateringen in het MER dat het plan bijdraagt aan het verbeteren van de verkeersveiligheid en duurzame mobiliteitsoplossingen is onvoldoende navolgbaar.

Het MER en de bijlagen bevatten informatie over de huidige en toekomstige situatie voor wat betreft verkeer, zoals de verkeersstromen. Het gaat dan vooral om berekeningen. Door deze informatie ook op kaart weer te geven is inzichtelijker wat de gevolgen zijn van het bedrijventerrein.

Geluid en gezondheid
De impact op het thema gezondheid is kwalitatief beoordeeld, zo staat in het beoordelingskader.[18] Hierbij is niet inzichtelijk gemaakt wat de gezondheidskundige betekenis van de optredende geluidbelastingen is en hoe deze zich verhouden tot de gezondheidskundige advieswaarden van de WHO.

In tabel 8.1 van het MER valt op dat het plan sterk negatief scoort op het onderwerp geluid. Deze score suggereert dat de geluideffecten van het plan zeer groot zijn. Uit de tekst blijkt vervolgens dat de slechte score meer het gevolg is van de gekozen beoordelingscriteria en het maar om een gering aantal geluidbelaste woningen gaat. Als conclusie staat in het MER dat dit een (juridisch) acceptabele situatie is omdat het grotendeels om woningen op een bedrijventerrein gaat. Hoe de score past bij de toekomstige situatie is zo niet goed navolgbaar. Kaarten met geluidcontouren helpen dan om de lezer te laten zien hoe hoog de geluidbelasting in de omgeving is en welke woningen hinder ondervinden.

Energie
Het MER maakt niet duidelijk op welke wijze en in welke mate De Purmer kan bijdragen aan doelstelling 2 Energieneutrale gemeente. Het MER geeft zo geen informatie over wat nodig is om De Purmer energieneutraal of eventueel energie-producerend te maken. De CO_2 berekeningen geven alleen aan dat de verouderde industrie meer CO_2 uitstoot dan nieuwe industrie. Deze informatie is juist, maar wat mist is inzicht in de betekenis voor de inrichting en uitgifte van De Purmer (zie ook paragraaf 2.2.1 van dit advies). In de context van de scenario's (zie paragraaf 2.3 van dit advies) is de benoemde CO_2 winst ook onzeker.

[18] Zie bladzijde 76 van het MER.

Circulariteit
Doel 6 is het stimuleren van circulariteit. In paragraaf 1.5.6 van het MER staat wat hierover in de omgevingsvisie is vastgelegd. Volgens het MER levert De Purmer een belangrijke bijdrage aan de circulaire economie en duurzaamheid door '*circulaire afvalinzamelingssystemen te integreren in de ontwikkeling van het bedrijventerrein*'.[19] Hoe dit plaats gaat vinden en hoe dit geborgd is in het plan is echter niet toegelicht.

De Commissie adviseert om, voordat de gemeente een besluit neemt over het omgevingsplan, de effectbeoordeling in het MER voldoende te onderbouwen en navolgbaar te maken. Dit geldt ook voor de bijdrage van het plan aan de doelen. In ieder geval gaat het om de onderwerpen verkeer en vervoer, geluid en gezondheid, energie en circulariteit.

2.2.5 Natuur

Passende beoordeling
De informatie in de Passende beoordeling is onvoldoende om te kunnen beoordelen of het plan juridisch haalbaar is. In ieder geval gaat het om:

- In de Passende beoordeling staat een ander kaartje met de toekomstige inrichting dan in het MER. Het is niet duidelijk of in de Passende beoordeling rekening is gehouden met het noordelijk deel van het bedrijventerrein. Daarbij worden verschillende afstanden vermeld om te bepalen of bijvoorbeeld verstoring op kan treden. De beoordeling van de effecten is daarmee niet navolgbaar.
- Negatieve effecten op het leefgebied van de meervleermuis worden niet uitgesloten. Deze conclusie is gebaseerd op de Passende beoordeling die bij de omgevingsvisie Edam-Volendam was opgesteld.[20] In dit rapport staat echter ook dat significant negatieve effecten waarschijnlijk voorkomen kunnen worden door het treffen van mitigerende maatregelen. Het MER of de Passende beoordeling voor het omgevingsplan bevatten echter geen verdere uitwerking van dit punt en/of maatregelen om eventuele effecten te voorkomen. Dit had wel gemoeten, omdat het hier gaat om een kwalificerende soort voor meerdere nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Dit betekent dat significante effecten op Natura 2000 vooralsnog niet zijn uit te sluiten.
- De berekende emissies in de gebruiksfase en de daarbij gehanteerde kentallen zijn niet navolgbaar. Uit de verkeersgegevens in het MER volgt namelijk dat het bedrijventerrein tot circa 15% extra verkeer op de N244 leidt. Op de N247 wordt een toename van circa 8% verwacht. Dit is aanzienlijk meer dan de gebruikelijke drempelwaarde van 5%. Desondanks wordt ervan uitgegaan dat het extra verkeer opgaat in het heersende verkeersbeeld. De toelichting is onvoldoende om deze conclusie te kunnen onderbouwen.
- Werkzaamheden in de aanlegfase zijn niet meegenomen in de Passende beoordeling, in tegenstelling tot de in tabel 6.1 van het MER beschreven methode. Inzicht hierin (bijvoorbeeld op basis van kentallen) is relevant onder andere voor stikstof.

De Passende beoordeling gaat uit van intern salderen en gaat in op additionaliteit. De Commissie acht deze uitleg in deze toets aannemelijk en navolgbaar. Sinds de uitspraak Pasgeld-West[21] (14 januari jongstleden) geldt bij een omgevingsplan van de gemeente echter

[19] Zie bladzijde 64 van het MER.
[20] Tauw, 30 maart 2023. *Passende beoordeling voor MER Omgevingsvisie Edam-Volendam. Locatie De Purmer en Julianaweg.* Bijlage 4 van: Tauw, 30 maart 2023. *PlanMER Omgevingsvisie Gemeende Edam-Volendam.*
[21] Het betreft uitspraak ECLI:NL:RVS:2026:193 van 14 januari 2026.

ook een 'vergewisplicht': de gemeente moet nagaan op basis van openbare stukken of het uit gebruik nemen van de agrarische functies ingezet zal worden als natuurmaatregel. Een dergelijke analyse ontbreekt nog.

Op 7 oktober 2025 is AERIUS Calculator geactualiseerd. De nieuwe versie moet worden toegepast in lopende procedures, maar logischerwijs was met deze versie nog geen rekening gehouden bij het opstellen van het MER, dat in juli 2025 is afgerond.[22] De Commissie beveelt daarom aan om de AERIUS-berekeningen voor dit plan/project opnieuw uit te voeren met de nieuwe versie, en zo nodig de uitkomsten te verwerken in het MER (de effectbeoordeling en het onderzoek naar mitigerende maatregelen).

Rode Lijst-soorten

Het MER bevat onvoldoende informatie waaruit blijkt wat het plan betekent voor de aanwezige Rode Lijst-soorten in (de directe omgeving van) het plangebied. Hoewel in de natuurtoetsen[23] staat dat onder de Omgevingswet extra aandacht besteed moet worden aan soorten van de Rode Lijsten, is dat niet ingevuld. De aan de natuurtoetsen toevoegde lijsten suggereren volledigheid, maar zijn niet compleet aangezien hier alleen vogels en zoogdieren op staan. Het MER moet ook ingaan op de (mogelijke) effecten op Rode Lijst-soorten van hogere planten, mossen, bijen, dagvlinders, weekdieren, sprinkhanen, krekels, steenvliegen, zweefvliegen et cetera. Op grond van openbare bronnen dient de aanwezigheid van dergelijke soorten (of het ontbreken van gegevens) worden beschreven, alsmede de mogelijke effecten (positief en negatief) van het beoogde bedrijventerrein inclusief groenblauwe invullingen op dergelijke soorten.

De Commissie adviseert om, voordat de gemeente een besluit neemt over het omgevingsplan, de beoordeling van de effecten op natuur voldoende te onderbouwen en navolgbaar te maken. Dit geldt voor het MER en de Passende beoordeling. Gebruik daarbij een duidelijk en compleet beeld van het voornemen. Het gaat in ieder geval om:

- Mogelijke gevolgen en maatregelen voor vleermuizen in het algemeen en de meervleermuis in het bijzonder.
- De (stikstof)effecten van de aanlegfase.
- Een onderbouwing van het uitgangspunt dat het toekomstige extra verkeer opgaat in het heersende verkeersbeeld. Pas, wanneer blijkt dat het uitgangspunt verandert, de stikstofberekening aan.
- Het toevoegen van een analyse voor de 'vergewisplicht' aan de additionaliteitstoets.
- De aanwezigheid van en gevolgen voor Rode Lijst-soorten.

[22] De berekeningen in AERIUS zijn op verschillende momenten uitgevoerd: bijlage 1 in de Passende beoordeling is van 8 mei 2025, bijlage 2 van 17 mei 2024. De kaartbeelden in bijlage 3 zijn van 12 mei 2025, gemaakt in AERIUS versie 2024.2.

[23] De Bijlage bij motivering bevat twee natuurtoetsen: Natuurtoets zuidelijk deel ontwikkelgebied (AnteaGroup, 15 april 2024, *Natuurtoets de Purmer Ontwikkeling plan de Purmer)* en Natuurtoets noordelijk deel ontwikkelgebied (Anteagroup, 19 juni 2024. *Natuurtoets De Purmer.)*

2.3 Betekenis van De Purmer voor gemeentelijke ambities

Gemeentelijke ambities

De gemeente wil de kwaliteit van de leefomgeving in de kern van Volendam verbeteren door het Bedrijventerrein Julianaweg en het Slobbeland op termijn te transformeren, zo staat in de omgevingsvisie. Bedrijventerrein De Purmer kan daaraan gaan bijdragen wanneer bedrijven vanuit de kern hiernaartoe verhuizen. Scenario's zijn een goede manier om te verkennen wat dit op kan gaan leveren. Voor een zorgvuldige besluitvorming is het namelijk van belang dat er inzicht is in welke mate De Purmer daadwerkelijk een oplossing kan bieden. Deze inzichten kunnen dan een plek krijgen in de verdere beleidscyclus.

Het MER gaat uit van twee uiterste scenario's: de situatie waarin álle milieubelastende bedrijven uit de kern verplaatsen naar De Purmer, en de situatie waarin er géén bedrijven vanuit de kern van Volendam vertrekken en De Purmer maximaal ingevuld wordt. De Commissie constateert dat deze aanpak een beperkt beeld van de toekomstige situatie schetst. Ze beveelt aan deze verkenning op twee punten verder uit te werken, zodat deze meer handvatten geeft om naar een concrete invulling van de ambities toe te werken. Ze beveelt aan dit op te pakken parallel aan de besluitvorming over het omgevingsplan, en de resultaten te gebruiken bij (de voorbereiding van) vervolgbesluiten.

Knelpunten in de huidige situatie Breng voor de huidige situatie in beeld welke bedrijven het meest milieubelastend zijn, welke milieuaspecten daar een rol in spelen en hoe groot de invloed is op de leefomgeving. Dat is nodig om te kunnen bepalen in hoeverre de verplaatsingen gaan bijdragen aan het verbeteren van de leefomgeving in de kern van Volendam. Besteed daarbij aandacht aan andere doelstellingen waar De Purmer een bijdrage aan kan leveren, zoals het verminderen van de verkeersdrukte en het verbeteren van fiets- en wandelroutes. Zorg dat helder is om welke fiets- en wandelroutes en onderdoorgangen het gaat, en of ze nu al bestaan of pas in de toekomst aangelegd gaan worden.

Realistische scenario's Ondanks dat de toekomstige situatie niet in beton is gegoten, is het goed mogelijk om realistische scenario's uit te werken. Specifiek gaat het om variatie in het aantal bedrijfsverplaatsingen (veel of weinig) en de aard van de bedrijven en milieuaspecten die uit de kern vertrekken (bedrijven die veel invloed hebben op de leefomgeving en/of hinder bij omwonenden veroorzaken versus overige bedrijven). En een scenario waarbij er geen bedrijvigheid meer is in één of allebei de gebieden in de kern van Volendam.

Op deze manier geven de scenario's handvatten om het gesprek te voeren over welke vervolgkeuzes prioriteit moeten krijgen voor het verbeteren van de leefomgeving en wat daarvoor nodig is (handelingsperspectief).

De Commissie beveelt aan om bij deze uitwerking te werken met een zonering op basis van 'milieugebruiksruimte' aan de hand van de actuele Handreiking Activiteiten en Milieuzonering van de VNG. Deze aanpak biedt namelijk meer zekerheid over de maximale effecten die op kunnen treden.[24]

[24] Zie ook de toelichting van de Commissie op dit onderwerp in NRD-advies.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Meer informatie over de Commissie en over haar werkwijze vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:
ir. Eric van der Aa
ir. Annemie Burger (voorzitter)
ir. Tilly Fast
ir. Joep Lax
drs. Gerrit de Zoeten
drs. Aletta Lüchtenborg (secretaris)

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Omgevingsplan Bedrijventerrein De Purmer.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor projecten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een milieueffectrapport (MER) vereist zijn. Uit Bijlage V van het Omgevingsbesluit onder de Omgevingswet volgt om welke projecten het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om het project J10 (industrieterrein). Een MER is ook nodig omdat effecten op Natura 2000-gebieden optreden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven. Daarom is een gecombineerd plan- en project-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit

Gemeenteraad van Purmerend

Initiatiefnemer besluit

College van Burgemeester en Wethouders van Purmerend

Bevoegd gezag mer-procedure

College van Burgemeester en Wethouders van Purmerend

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Het bevoegd gezag heeft de Commissie niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer 3860 in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e info@commissiemer.nl
w commissiemer.nl